

ZUER IZ SENKE

PRVO POGLAVLJE

Nekad mi se čini da postoje dve vrste pisaca detektivskih romana. Jedna je, moglo bi se reći, kriminalistička, i to su pisci koji su zainteresovani samo za zločin, i koji ne mogu da budu zadovoljni kad pišu detektivsku priču, posebno ne onu deduktivnog tipa, osim ako ne prikazuju surovu prirodu zločinca. Druga vrsta su detektivski pisci, odnosno autori veoma jakog karaktera, čije jedino zanimanje jeste intelektualni proces otkrivanja zločina i ravnodušnost prema psihologiji zločinca.

Sad, detektivski pisac o kome ću pisati, Oe Šundei, pripada ovoj prvoj vrsti, dok ja spadam u ovu potonju.

Shodno tome, iako je moj posao usko povezan sa zločinima, ni na koji način nisam loš čovek, jer mene interesuje naučna dedukcija detektiva. Moglo bi se čak reći da malo ko ima toliko vrlina poput mene.

Prava je greška što je dobronamerna osoba kao što sam ja, bila umešana u ceo ovaj slučaj – da sam bio malo manje čestit, da sam imao u sebi i trunčicu zla, možda bih kroz sve prošao bez tolikog kajanja. Možda ne bih utonuo u zastrašujuću provaliju sumnje. Umesto toga, mogao sam da živim u raskoši, blagosloven prelepom ženom i velikim bogatstvom.

Prošlo je dosta vremena od kako se sve završilo, i mada jezive sumnje nisu sasvim iščezle, surova stvarnost polako bledi u daljini i postaje, do izvesne mere, stvar prošlosti. Shodno tome, odlučio sam da sve ovo zabeležim kao neku vrstu zapisa, mada mislim da je mogao da nastane i veoma zanimljiv roman, iako, čak i da ga završim, ne bih imao hrabrosti odmah da ga objavim. Vidite, neobična Ojamadina smrt koja je ključni deo ovog zapisa, i dalje je u sećanjima ljudi, i bez obzira na to što sam promenio imena i dodao mnogo slojeva maskirajući stvarnost, niko ovo ne bi smatrao pukom fantazijom.

Zato mislim da je moguće da postoje ljudi kojima ovaj roman uopšte neće prijati, što bi me uznemirilo. Da budem iskren, pre svega se plašim. Jer, ne samo da je taj događaj bio čudno besmislen i neshvatljiv kao što bi bio san usred belog dana, već su i maštarije koje sam stvorio oko njega bile toliko strašne da sam se i sam prestravio.

Čak i sad, kad mislim na ta dešavanja, ceo svet pretvara se u nešto neobično. Kišni oblaci prekriju plavo nebo, zvuk bubnja odjekuje mi u ušima, a pred očima mi se sve pomračí.

U svakom slučaju, iako nisam mislio da odmah objavim svoj zapis, voleo bih da ga jednog dana, makar jednim delom, iskoristim i napišem detektivski roman, za koji sam stručnjak. Moglo bi se reći da su ovo beleške za taj roman. Ništa više od podsetnika, ali ne preterano detaljnog. Nameravam da pišem kao da vodim dugačak dnevnik u nekoj staroj svesci, u kojoj nema ničega sem nekoliko žvrljotina oko Nove godine.

Pre nego što opišem ovaj događaj, bilo bi korisno da

ovde malo podrobnije opišem glavnog junaka ovog slučaja, autora detektivskih priča po imenu Oe Šundei, i da napišem nešto o njegovom stilu i pomalo neobičnom načinu života. Iako sam ga upoznao pre incidenta, i čak vodio diskusije p^O časopisima s njim, nisam imao nikakav lični kontakt i znao sam veoma malo o njegovom privatnom životu. O njemu sam saznao najviše od prijatelja po imenu Honda, nakon što se sve već desilo. Što se Šundaija tiče, mislim da bi bilo najprikladnije da o svim događajima pišem redom, onako kako su se dogodili, jer sam tom prilikom postao veoma zainteresovan za ovaj čudni slučaj. Opisati šta sam zabeležio kad sam ispitao Hondu.

Sve se desilo prošle jeseni, sredinom oktobra.

Hteo sam da pogledam neke stare skulpture Bude, pa sam otišao u Carski muzej u Ueno, gde sam prolazio kroz mračne, prostrane dvorane, pokušavajući da utišam svoje korake. U velikim, napuštenim halama, i najmanji zvuk odjekivao je na strašan način, a ja sam imao osećaj da treba da utišam ne samo bat svojih koraka, već i potrebu da pročistim grlo.

Toliko je bila pusta ta zgrada, da nisam mogao a da se ne zapitam zašto su muzeji tako nepopularni. Velika stakla izložbenih vitrina sijala su hladnim sjajem, ali na linoleumu nije bilo ni trunčice prašine. Visok plafon muzeja podsećao je na glavni hram, i tišina se vraćala kao da se sve nalazilo duboko pod vodom.

Stajao sam pred vitrinom u jednoj od soba i gledao starog drvenog bodisatvu koji je zračio nekakvom sanjivom erotikom. Čuo sam nečije prigušene korake iza sebe, i osetio kako mi neko prilazi, dok je svila tiho šuštalala.

Bio sam zatečen kad sam u odrazu stakla ugledao ženu. Ispred bodisatve nalazila se dama iz visokog društva, odevena u žuti svileni kimono, s kosom stilizovanom u *marumade* frizuru, koja je bila znak da je udata. Stala je na istoj liniji kao ja i intenzivno gledala u Budu. Moram da priznam, iako sam se pretvarao da posmatram skulpturu, nisam mogao da se uzdržim a da je ne pogledam s vremena na vreme. Toliko me je opčinila.

Lice joj je bilo bledo, ali nikad do tad nisam video toliko privlačnu belinu. Pomislio sam da ako postoje sirene, one moraju imati tako zanosnu put, kao ta žena. Imala je ovalno lice, kao lepotice iz prošlosti, a svaka njena crta, bilo da su u pitanju njene obrve, nos ili usne, vrat ili ramena, imala je onu ženstvenu prefinjenost koju su opisivali stari pisci, kad su pisali da izgleda kao da može da nestane na dodir. Ni sam ne mogu da zaboravim njen sanjiv pogled, ispod dugih trepavica.

Čudno je da se ne sećam ko je od nas dvoje prvi započeo razgovor, ili je to moj izgovor. Kratko smo razmenili mišljenje o skulpturama u vitrini, i to nas je zbližilo, i pošto smo zajedno obišli muzej, izašli smo razgovarajući o mnogim stvarima. Dugo smo hodali zajedno, šetajući stazom od Sanaija do Jamašite.

Dok smo razgovarali, oko nje se širio duh lepote koji je probudila. Dok sam je gledao kako se smeje, otkrio sam da u njenom osmehu ima nečeg ljupkog i stidljivog, što je kod mene stvaralo čudan utisak kao da posmatram staru uljanu sliku svetiteljke, ili Mona Lizu, s njenim tajanstvenim osmehom. Dok se smešila rubovi njenih usana naslanjali su se na snežnobe

krupne očnjake, stvarajući veoma privlačnu krivinu. Veliki mladež na njenom belom licu, na desnom obrazu, isticao je tu krivinu, stvarajući neodoljivu lepotu lica, koje je ujedno bilo i nežno i setno. Međutim, da nije bilo nečega čudnog što sam otkrio na njenom potiljku, ona me ne bi tako snažno privukla, i izgledala bi samo kao jedna otmena i nežna lepotica koja bi mogla da nestane čim je neko dotakne.

Vešto je krila potiljak okovratnikom koji nije bio previsok ni napadan, ali sam ipak, dok smo prolazili kroz Sanai, uspeo da bacim pogled. Na vratu, ispod njenog potiljka nalazila se crvena linija, blago natečena, kao ožiljak, i izgledalo je kao da se proteže i duž njenih leđa. Mada je izgledao kao beleg s rođenja, posumnjao sam da je to možda sveži ožiljak. Tamnocrvena brazda vijugala je preko glatke bele kože na njenom vratu, i na neobičan način, činila je izuzetno privlačnom. Kad sam video ožiljak, njena lepota, koja mi je do tog trenutka izgledala kao san, odjednom me je snažno obuzela svojom prisutnošću.

Saznao sam da radi kao partner u Trgovačkoj kompaniji Roku-Roku, da se zove Ojamada Šizuko, i da je supruga preduzetnika Ojamade Rokura. Na sreću, čitala je krimi romane, i posebno je volela moje detektivske romane (nikad neću zaboraviti koliko sam bio srećan kad sam to čuo), što je značilo da između nas postoji odnos obožavateljke i pisca. Kao takvi, mogli smo bolje da se upoznamo, bez osećanja neprimerenosti, i bio sam pošteđen i trajnog rastanka od nje. Zbog svega toga, počeli smo, s vremena na vreme, da šaljemo pisma jedno drugom.

Oduševio me je prefinjen Šizukin ukus, jer je, iako je bila mlada žena, posećivala napuštene i malo poznate muzeje. Takođe, mnogo mi je bilo drago što je bila obožavateljka moje detektivske fikcije, za koju se često govorilo da je najintelektualnija, u okviru tog žanra. I tako, potpuno sam se zaljubio u nju, i počeo često da joj šaljem pisma u kojima sam pisao koješta. S druge strane, ona je pažljivo odgovarala na svako pismo, u svom ženstvenom stilu. Zamislite koliko je bio srećan ovaj neženja što je stekao prijateljstvo s jednom tako božanstvenom ženom.

DRUGO POGLAVLJE

Prepiska između Ojamada Šizuko i mene nastavila se na sličan način još nekoliko meseci.

Kako se naše dopisivanje nastavilo, primetio sam, s priličnom nervozom, kako su moja pisma neosporno, mada ne baš upadljivo, dobijala na izvesnoj važnosti. Takođe, činilo mi se da je ono što je pisala Šizuko, iako je bilo formalno, počelo da odiše određenom prisnošću i toplinom koja je prevazilazila ono što bi se očekivalo u uobičajenoj prepisci, iako je to možda bila samo moja uobrazilja.

Da se jednostavno izrazim, neprijatno mi je da priznam da sam se raspitao i saznao da je Šizukin muž, Ojamada Rokuro, bio mnogo stariji od nje, a da je izgledao još starije od svoje generacije, kao i da je bio sasvim ćelav.

Onda je, negde u februaru ove godine, u pismima Šizuko počelo da se pojavljuje nešto čudno. Osetio sam da je bila veoma uplašena.

U jednom pismu mi je napisala, „U poslednje vreme dešava se nešto što me mnogo brine, i zato se češće budim noću.“

Ova rečenica bila je dovoljno jednostavna, da se iz njenih reči jasno moglo razabrati da je žena bila obuzeta strahom.

„Gospodine, pitam se da li je Oe Šundeji, koji piše detektivske romane, isto kao i vi, možda vaš prijatelj? Ako imate njegovu adresu, da li biste mi je dali?”

Naravno, poznavao sam veoma dobro knjige Šundeija, ali njega nisam lično poznavao, jer je on bio veoma asocijalan, i nikad nije prisustvovao nijednom književnom događaju. Takođe sam čuo neke glasine, da je sredinom prethodne godine iznenada prestao da piše, i da se možda preselio negde, ali niko nije znao gde. To sam i napisao Šizuko, ali kad sam pomislio da je strah koji je progonio mogao imati veze sa Oe Šundeijem, obuzeo me je neprijatan osećaj koji ću nešto kasnije objasniti.

Ubrzo sam od nje dobio razglednicu na kojoj je pisalo: „Volela bih da se nešto posavetujem s vama. Da li mi dozvoljavate da vas pozovem?”

Naslutio sam prirodu tog pitanja, ali pošto nisam ni pomišljao da bi to moglo da bude nešto užasno, bio sam potpuno srećan i počeo sam da maštam o tome kako će nam biti lepo na našem drugom susretu.

Istog dana kad je Šizuko primila moj odgovor da ću je rado primiti, posetila me je. Kad sam je video u hodniku, iznenadio sam se koliko je izgledala potišteno, tako da su se sva moja nadanja odmah raspršila, dok je slučaj koji mi je ispričala bio do te mere neobičan da je potisnuo moja maštanja kojima sam se prepuštao kratko pre toga.

„Došla sam kod vas jer ne znam šta da radim. Mislim da ćete biti dovoljno ljubazni da me saslušate...

ali nisam baš sigurna da nije previše napadno da vam govorim toliko otvoreno kad se jedva poznajemo.”

Šizuko se nežno nasmešila, pokazujući svoje očnjake i mladež, a zatim me je pogledala u oči.

Pošto je bilo hladno, smestio sam mangal od ružinog drveta pored radnog stola, i ona je sela na svečani način, s druge strane pravougaonog sanduka, i spustila prste na ivicu. Gipki, prefinjeni i graciozni, ali ne previše koščati, njeni prsti izgledali su kao da odražavaju lepotu celog njenog tela. Njihovo bledilo nije ukazivalo na slabo zdravlje, jer, iako je njihova delikatnost sugerisala da bi oni mogli da nestanu ako bi ih neko snažno stisnuo, istovremeno, izgledali su veoma snažno. I nisu samo njeni prsti ostavljali taj utisak – već i ona sama.

Osetivši koliko je napeta, sasvim sam se uozbiljio i rekao. „Ako mogu bilo šta da učinim.”

„U pitanju je najgora moguća stvar”, rekla je, nagnuvši se napred, i ispričala mi bizarne događaje, upotpunjene različitim anegdotama iz njene mladosti.

Jednostavno rečeno, ono što mi je Šizuko ispričala o sebi, bilo je da je poticala iz Šizuoke, i da je bila veoma srećna sve do pred kraj devojačke, koju je pohađala.

Jedina loša sreća bila je ta, što ju je na četvrtoj godini zaveo jedan mladić po imenu Hirata Ićiro, i što se ona, na kratko vreme, zaljubila u njega.

„Loša sreća”, zato što je ona tad bila osamnaestogodišnjakinja koja je mislila da se zaljubila, a u pitanju je bila samo prolazna strast; zapravo, ona nije zavolela Hiratu. Iako ona nije bila zaljubljena, on je bio lud za njom.

Na sve načine pokušavala je da ga izbegne, ali što je više pokušavala, on je bivao sve uporniji. Na kraju, stalno je primećivala, oko ograde kuće u kojoj je stanovala, neku priliku u tami, i to u kasnim noćnim satima, a počela su da joj stižu ružna i preteća pisma. Devojka je strepela jer se bila nepromišljeno prepustila toj mladalačkoj strasti. Kad su roditelji shvatili da se ona ne oseća dobro, i sami su počeli da brinu.

Upravo u tom trenutku i njenu porodicu potresao je niz nesrećnih događaja, a to joj je donelo izvesno olakšanje. Kao rezultat velikih ekonomskih preokreta koji su se tad dešavali, njen je otac bio primoran da zatvori svoju kompaniju, za sobom ostavivši ogromne dugove, tako da ni rešenja koja je pokušavao da smisli, nisu mogla da ga izvuku. Kao noćnom beguncu, preostalo mu je samo da se osloni na jednu poznanicu, i da se sakrije u grad Hikone.

Zbog ove promene u njenom životu, koju niko nije mogao da nasluti, morala je da napusti devojačku školu, i to uoči mature. Uprkos stresu, ona je osetila olakšanje što je iznenadna selidba omogućila da pobegne od neprijatnog Hirate Ićira.

Posledica svih ovih događaja, bila je da joj se otac razboleo, i ubrzo posle toga i umro, tako da su tad majka i ona ostale same. Neko vreme jedva su krpile kraj s krajem, ali njihova nesreća nije potrajala dugo. Ubrzo posle očeve smrti, Ojamada Rokuro, koji je živio u istom selu u kom su i njih dve živele, ušao je u njihove živote. On je bio njihov spasitelj.

Posmatrajući je izdaleka, Ojamada se zaljubio u Šizuko, i zaprosio je preko jednog posrednika. Ona, sa svoje strane, nije osetila nikakvo neprijateljstvo pre-